

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni istungi protokoll nr 170

Eesti, videosild

Reede, 19. juuni 2026

Algus 9.00, lõpp 10.26

Juhataja: Peeter Tali (esimees)

Protokollija: Roosmarii Kukk (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Katrin Kuusemäe, Irja Lutsar (Kadri Tali asendusliige), Anti Poolamets, Aivar Sõerd, Tarmo Tamm, Urve Tiidus, Kristo Enn Vaga, Luisa Värk

Komisjoni ametnikud: Teele Vares (nõunik-sekretariaadijuhataja), Teele Taklaja (nõunik)

Puudusid: Arvo Aller, Rain Epler, Tiit Maran ja Maido Ruusmann

Kutsutud: regionaal- ja põllumajandusminister Hendrik Johannes Terras, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi biomajanduse asekanstler Madis Pärtel, taimetervise osakonna valdkonnajuht Janar Leeduks, kalanduspoliitika nõunik Juhani Papp ning välissuhete ja eurokoordinatsiooni osakonna nõunik Svetlana Jankovenko (1. päevakorrapunkt); energeetika- ja keskkonnaminister Andres Sutt, Kliimaministeeriumi elurikkuse kaitse osakonna looduskaitse strateegia valdkonna juht Mart Kiis, veeosakonna veeinvesteeringute valdkonnajuht Olav Ojala, kliimaosakonna nõunik Mariann Leps, välissuhete osakonna EL asjade valdkonna juht Eliise Merila, välissuhete osakonna nõunik Brett Sooniste ja Sotsiaalministeeriumi keskkonnatervishoiu poliitika juht Aive Telling (2. päevakorrapunkt); energeetika- ja keskkonnaminister Andres Sutt, Kliimaministeeriumi energeetikaosakonna juhataja Rein Vaks, välissuhete osakonna nõunik Brett Sooniste ja välissuhete osakonna praktikant Analaise Sepp Dallas (3. päevakorrapunkt); Sotsiaalministeeriumi Euroopa Liidu ja väliskoostöö osakonna juhataja Agne Nettan-Sepp ja nõunik Berit McGinley; Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi EL ja rahvusvahelise koostöö osakonna juhataja Silver Tammik (4. päevakorrapunkt); justiits- ja digiminister Liisa-Ly Pakosta, Justiits- ja Digiministeeriumi EL ja väliskoostöö juht Kristiina Krause ning nõunikud Reet Kase ja Sandra Kaljumäe, tsiviilõiguse talituse juhataja Marget Pae ja nõunik Ewa-Maria Vainult; Rahandusministeeriumi maksupoliitika nõunik Helen Pahapill; Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi töösuhete ja töökeskkonna osakonna juhataja Maria-Helena Rahumets (5. päevakorrapunkt); Riigikogu Kantselei avalike suhete osakonna pressinõunik Merilin Kruuse (1.–7. päevakorrapunkt); Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaadi nõunikud Karin Zereen (1.–2. päevakorrapunkt), Ingel Pilviste (3. päevakorrapunkt) ning Age Inkinen (5. päevakorrapunkt)

Päevakord:

5. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb äriühingute 28.

õigusraamistikku - „EU INC.“ – COM(2026) 321

5. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb äriühingute 28. õigusraamistikku – „EU INC.“ – COM(2026) 321

Liisa-Ly Pakosta andis ülevaate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest, mis käsitleb äriühingute 28. õigusraamistikku – „EU INC.“ – COM(2026) 321. Ministri sõnul on algatuse eesmärk pakkuda piiriülelset tegutsevatele teenusepõhistele ettevõtetele, eelkõige IT-ettevõtetele ja iduettevõtetele, võimalust tegutseda kogu Euroopa Liidu siseturul ühtsema ja lihtsama õigusraamistiku alusel. Probleemina toodi esile, et paljud kiiresti kasvavad Euroopa ettevõtted liiguvad praegu Euroopa Liidust välja, sageli Ameerika Ühendriikidesse Delaware'i, kus neile pakutakse soodsamat ja paindlikumat regulatiivset keskkonda. Selle tulemusel liiguvad Euroopast välja nii innovatsioon, kapital kui ka ettevõtete juhtimis- ja toimimismehhanismid. Minister selgitas, et EU INC ei oleks mõeldud asendama liikmesriikide kehtivat äriõigust, vaid pakuks selle kõrvale alternatiivse võimaluse neile ettevõtetele, kelle tegevus on juba olemuslikult piiriülene. Liikmesriikide oma äri-, maksu-, töö- ja maksejõuetusõigus jääks alles ning ettevõtted saaksid valida, kas tegutseda rahvusliku õiguse alusel või kasutada Euroopa Liidu ülest vormi. Eesti iduettevõtete kogukond, Accelerate Estonia ja Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit on algatust tugevalt toetanud, samas kui riigi senine positsioon on olnud ettevaatlikum ja skeptilisem. Minister leidis, et arvestades kapitali väljavoolu ja ettevõtjate huvi, tuleks Eestil üldjoontes toetada 28. režiimi loomist, kuid arutada põhjalikult selle ulatust ja tingimusi.

Jürgen Ligi rõhutas vajadust jääda Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohtade juurde, eriti maksuküsimustes. Ta märkis, et kuigi äriühingute 28. õigusraamistiku üldine eesmärk võib olla põhjendatud, tuleb maksundust käsitleda eraldi ning vältida olukorda, kus teiste valdkondade algatuste kaudu toimub maksuküsimuste hiiliv ühtlustamine. Minister rõhutas, et maksundus kuulub liikmesriikide pädevusse ning Eesti on järjepidevalt kaitsnud põhimõtet, et maksuküsimustes peab säilima ühehäälsuse nõue. Minister J. Ligi palus komisjonil olla tähelepanelik, et Euroopa Liidu algatustesse ei lisataks maksuharmoneerimist puudutavaid sätteid, mis ei kuulu vastava algatuse põhisisu juurde. Tema sõnul on ka teiste liikmesriikide töögruppides väljendatud kriitikat selle suhtes, et erinevatesse valdkondadesse püütakse lisada maksude ühtlustamise elemente. Ta tõi esile, et üksikisiku maksustamine ei ole Euroopa Liidus harmoniseeritud ning Eesti ei peaks toetama selle muutmist.

Liisa-Ly Pakosta nõustus minister J. Ligiga, et maksundust, karistusõigust ja teisi riigi pädevusse kuuluvaid valdkondi ei tohi hiilivalt ühtlustada. Samas rõhutas ta, et käesolev algatus on teistsugune: liikmesriikide kehtiv õigus jääb alles ning ettevõtjatele pakutakse selle kõrvale vabatahtlikku Euroopa-ülest alternatiivset mudelit kapitali väljavoolu vähendamiseks ja siseturul ühtsemaks tegutsemiseks.

Lea Danilson-Järg andis ülevaate [õiguskomisjoni arvamusest](#) ning sõnas, et komisjon otsustas toetada Vabariigi Valitsuse poolt 04.06.2026 heaks kiidetud Eesti seisukohti, mis on esitatud Riigikantselei kirjas nr 2-5/26-00650-3 (poolt 9: Madis Timpson, Anti Haugas, Peeter Ernits, Maria Jufereva Skuratovski, Heljo Pikhof, Varro Vooglaid, Valdo Randpere, Vilja Toomast, Andre Hanimägi; vastu 1: Anti Poolamets; erapooletuid 0).

Anti Poolamets selgitas, et väljendas algatusele vastuseisu, pidades seda suveräänsust kahjustavaks ning Eesti õigussüsteemi kõrvale alternatiivse Euroopa Liidu äriühinguõiguse loomiseks. Tema hinnangul võib see piirata riigi õigust kehtestada reegleid, koguda makse ja teha äriühingute üle järelevalvet. A. Poolamets palus protokollida eriarvamuse, et kavandatav

Euroopa äriühingute regulatsioon on tema hinnangul vastuolus Euroopa Liidu lepingute ja Eesti põhiseadusega. A. Poolamets lisas, et ei hääleta valitsuse seisukohtade vastu, kuid peab neid liiga nõrgaks ja jääb erapooletuks.

Aivar Sõerd rõhutas, et ELAK peaks jääma Vabariigi Valitsuse seisukoha punkti 1.3 juurde, mille kohaselt Eesti ei toeta eelnõus maksuküsimuste reguleerimist, sealhulgas töötajate osalusoptsioonidest saadud tulu tekkimise hetke sätestamist. Tema sõnul tuleb maksuküsimusi käsitleda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 115 alusel, kus kehtib ühehäälsuse nõue, ning Eesti ei tohi riskida selle põhimõtte nõrgenemisega.

Lea Danilson-Järg küsis, et juhul kui luuakse kavandatav Euroopa Liidu ülene äriühinguvorm, siis millise riigi maksusüsteemi alusel selline ettevõtte maksustatakse ja kuidas määratakse tema maksuresidentsus.

Helen Pahapill selgitas, et äriühingu maksuresidentsus jääks määratletavaks iga liikmesriigi enda reeglite järgi. Kui mitu riiki peaksid äriühingut oma maksuresidendiks, lahendatakse vaidlus kehtivate topeltnmaksustamise vältimise lepingute ja Euroopa Liidu vaidluste lahendamise mehhanismide alusel. Töötajate osalusoptsioonide maksustamise kavandatav säte looks küll uue reegli, kuid jätaks paljud detailid liikmesriikide otsustada ega tagaks seetõttu tegelikku ühtset Euroopa Liidu lähenemist. Rahandusministeeriumi hinnangul ei peaks selline säte määruses olema.

Jürgen Ligi rõhutas vajadust jääda Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohtade juurde ning käsitleda maksuküsimusi eraldi. Ta märkis, et algatus ise on vajalik ja ka rahandusministrite tasandil arutlusel, kuid selle raames ei tohi muuta maksupoliitika põhimõtteid. J. Ligi lisas, et rahapesu järelevalvet ei tuleks selle küsimusega segada.

Peeter Tali tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti kooskõlas õiguskomisjoni arvamusega. Komisjon toetab lihtsalt ja digitaalselt asutatava ühinguvormi loomist, kuid peab vajalikuks täpsustada ühingu õiguslikke sätteid, et tagada paindlikkus ja vähendada kuritarvituste ohtu. Eesti ei toeta maksejõuetuse, tööõiguse ega maksuõiguse ühtlustamist.

Urve Tiidus küsis, kas komisjoni kavandatav täiendav otsusetekst muudab Vabariigi Valitsuse seisukohti maksuküsimustes või jääb kehtima põhimõte, et maksuõiguse, tööõiguse ja maksejõuetuse õiguse ühtlustamist ei toetata ning need valdkonnad jäävad liikmesriikide pädevusse.

Peeter Tali vastas, et maksuküsimused jäävad liikmesriikide pädevusse ning Eesti ei toeta maksejõuetuse, tööõiguse ega maksuõiguse ühtlustamist, nagu on sätestatud ka Vabariigi Valitsuse seisukohtades.

Kristo Enn Vaga küsis, milline on Rahandusministeeriumi seisukoht komisjoni esimehe pakutud muudatsettepaneku suhtes Eesti seisukohtade täiendamiseks, eriti maksuküsimuste reguleerimise ja valitsuse senise punkti 1.3 säilitamise osas.

Helen Pahapill vastas, et Vabariigi Valitsuse seisukoha punkt 1.3 jääb alles ning Rahandusministeeriumi hinnangul on selle sisu sobiv: Eesti ei toeta maksuõiguse ühtlustamist sellisel kujul.

Lea Danilson-Järg sõnas, et kavandatav ühinguvorm on praegu liiga toores, kuna maksunduse, tööõiguse ja teiste ettevõtlusega tihedalt seotud küsimuste lahendused jäävad ebaselgeks. Tema hinnangul tuleks algatusega edasi töötada ja need küsimused lõpuni lahendada, mistõttu ei saa ta ettepanekut sellisel kujul toetada.

Peeter Tali vastas, et maksu-, töö- ja maksejõuetusõigus jäävad liikmesriikide pädevusse, kuid Euroopa konkurentsivõime tugevdamiseks tuleb toetada ka lihtsalt ja digitaalselt asutatava Euroopa Liidu ülese ühinguvormi loomist. Samas on vajalik ühinguõiguslikud sätted täpsustada ja läbi arutada.

Aivar Sõerd leidis, et komisjoni täiendav avaldus ei anna valitsuse seisukohtadele sisulist lisaväärtust, kuna samad põhimõtted on juba Vabariigi Valitsuse seisukohtades olemas. Tema hinnangul võib selliste lisanduste tegemine vähendada komisjoni otsuste tõsiseltvõetavust.

Peeter Tali selgitas, et ELAK-i ettepanek rõhutab kokkuvõtlikult kolme olulist põhimõtet. P. Tali tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti kooskõlas õiguskomisjoni arvamusega. Rõhutades, et Eesti toetab lihtsalt ja digitaalselt asutatava ühinguvormi loomist, kuid peab vajalikuks täpsustada ühingu õiguslikke sätteid, et tagada paindlikkus ja vähendada kuritarvituste ohtu. Eesti ei toeta maksejõuetuse, tööõiguse ega maksuõiguse ühtlustamist.

Otsustati:

5.1. Toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti kooskõlas õiguskomisjoni arvamusega. Komisjon rõhutab, et Eesti toetab lihtsalt ja digitaalselt asutatava ühinguvormi loomist, kuid peab vajalikuks täpsustada ühinguõiguslikke sätteid, et tagada paindlikkus ja vähendada kuritarvituste ohtu. Eesti ei toeta maksejõuetuse, tööõiguse ega maksuõiguse ühtlustamist. (poolt 6: Katrin Kuusemäe, Irja Lutsar, Peeter Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus, Luisa Värk; vastu 0; erapooletuid 4: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Aivar Sõerd) Anti Poolamets hääletusel ei osalenud.

(...)

(allkirjastatud digitaalselt)
Peeter Tali
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Roosmarii Kukk
protokollija

Väljavõte õige
Roosmarii Kukk
Euroopa Liidu asjade komisjoni konsultant